

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 7/2018-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], obaja zastúpení advokátom [REDACTED], LL. M., advokátska kancelária GHS Legal, s. r. o., Lazaretská 3/A, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 52/2016 zo 7. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júna 2017 mailom a 30. júna 2017 poštou doručená sťažnosť, ktorou [REDACTED],

Röntgenova 10, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), a obchodná spoločnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“, spolu ďalej aj „sťažovatelia“), namietali porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 52/2016 zo 7. marca 2016.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že žalobou podanou Okresnému súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) sa žalobcovia (manželia [REDACTED]) domáhali v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 42/2015 proti sťažovateľom, aby im spoločne a nerozdielne zaplatili sumu 21 000 € s príslušenstvom, a to z titulu plnenia z dohody o urovnaní uzavretej medzi účastníkmi konania 10. októbra 2014. Predmetnou dohodou sa účastníci konania dohodli, že žalobcovia vezmú späť všetky žaloby, na základe ktorých viedli súdne spory so sťažovateľmi o náhradu škody vzniknutej im na majetku následkom väd stavby, a za to sa sťažovatelia zaviazali uhradiť žalobcom sumu 21 000 € ako náhradu nákladov vynaložených žalobcami na právnu pomoc v súvislosti s týmito súdnymi spormi. V priebehu súdneho sporu sa žalobcovia z dôvodu obavy, že sťažovateľka kvôli svojej nepriaznivej finančnej situácii nebude schopná splniť si voči nim záväzok vyplývajúci jej z predmetnej dohody o urovnaní z 10. októbra 2014, domáhali na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd 1“) vydania predbežného opatrenia, ktorým by bola sťažovateľke uložená povinnosť zdržať sa nakladania s jej nehnuteľnosťami do právoplatného skončenia sporu. Okresný súd 1 uznesením č. k. 15 C 44/2015-186 z 15. apríla 2015 návrhu žalobcov v plnom rozsahu vyhovel a vydal predbežné opatrenie, ktoré však z dôvodu odvolania sťažovateľky bolo zrušené uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Co 110/2015 z 21. mája 2015, ktorým návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol.

3. V konaní o žalobe žalobcov si po zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia sťažovateľka v procesnom postavení žalovaného v 2. rade uplatnila proti žalobcom na započítanie protipohl'advku v sume 21 000 € z titulu náhrady škody, ktorá jej mala vzniknúť z dôvodu nedôvodného návrhu žalobcov na nariadenie predbežného

opatrenia, pričom okresný súd predmetný návrh posúdil ako protinávrh sťažovateľky, a z dôvodu, že tento bol podaný iba sťažovateľkou (teda nie aj sťažovateľom v procesnom postavení žalovaného v 1. rade, pozn.), konanie o tomto protinávru uznesením č. k. 7 C 42/2015-231 z 10. novembra 2015 vylúčil na samostatné konanie, keďže podľa § 97 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku neboli splnené podmienky na spojenie vecí. Súčasne okresný súd rozsudkom č. k. 7 C 42/2015-240 z 10. novembra 2015 vyhovel žalobe žalobcov a sťažovateľov zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť im sumu 21 000 € s úrokmi z omeškania a úhradu trov konania.

4. Z dôvodu odvolania sťažovateľov bol rozsudok okresného súdu potvrdený rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 52/2016 zo 7. marca 2016, pričom dovolanie sťažovateľov proti tomuto rozsudku krajského súdu bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 112/2016 z 30. marca 2017 z dôvodu jeho neprípustnosti odmietnuté.

5. Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovatelia namietajú arbitrárnosť a neodôvodnenosť rozsudku krajského súdu sp. zn. 6 Co 52/2016 zo 7. marca 2016, a to z dôvodu, že krajský súd síce konštatoval pochybenie okresného súdu namietané sťažovateľmi v odvolaní spočívajúce v tom, že okresný súd sťažovateľkou uplatnený nárok na započítanie pohľadávky ako vzájomný návrh vylúčil na samostatné konanie, avšak krajský súd na toto pochybenie nielenže neprihliadol (nenapravil), t. j. nevyhodnotil splnenie hmotnoprávných predpokladov na započítanie, ale navyše mal arbitrárne konštatovať, že tak neučinil z dôvodu, že na toto pochybenie okresného súdu nemôže prihliadnuť, pretože uznesenie o vylúčení protinávru na samostatné konanie sťažovateľka nenapadla odvolaním, a teda sa stalo právoplatným, pričom však sťažovatelia poukazujú na skutočnosť, že už aj podľa poučenia okresného súdu uvedeného v tomto uznesení odvolanie proti nemu podľa § 202 ods. 3 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku nebolo prípustné, pretože išlo o uznesenie, ktorým sa upravoval spôsob vedenia konania.

6. V uvedených súvislostiach sťažovateľa v sťažnosti okrem iného uviedli:

„Teda aj samotný Krajský súd v Bratislave si bol z podaní Sťažovateľov, ako aj z listín obsiahnutých v súdnom spise plne vedomý toho, že bolo v rámci Súdneho konania uskutočnené hmotnoprávne započítanie Pohľadávky 1 a Pohľadávky 2, teda očividne došlo k zániku oboch pohľadávok, a teda minimálne došlo k určitej hmotnoprávnej právnej skutočnosti, ktorou sa nie len že Okresný súd Bratislava V a ani Krajský súd v Bratislave nezaoberali, ale samotný Krajský súd v Bratislave sa touto skutočnosťou odmietol zaoberať na základe neopodstatneného argumentu a protiprávneho argumentu.

Krajský súd v Bratislave k rozsiahlej a vecnej argumentácii Sťažovateľov, poukazujúcej na zásadnú vadu konania, ktorou je postihnutý Rozsudok OS, priradil vo svojom Rozsudku KS iba jednu komisinú vetu odôvodnenia, ktorá je ešte k tomu aj v príkrom rozpore s pozitívnym právom, a to aj napriek evidentnej skutočnosti, že sám Krajský súd v Bratislave identifikoval pochybenie Okresného súdu Bratislava V pri neoprávnenom vylúčení procesnoprávnej obrany na samostatné konanie a ignorovaní hmotnoprávneho započítania pohľadávok. Takýmto rozhodnutím/postupom vykonaným v rozpore s doslovným znením zákona, zásadnou vadou nie je postihnutý už iba Rozsudok OS, ale aj Rozsudok KS. ...

... Krajský súd v Bratislave sa s jedným z najzásadnejších argumentov Sťažovateľov uvedených v ich Odvolaní a vyjadrení o zásadnej vade Rozsudku OS výslovne odmietol zaoberať/vysporiadať, a to z s odôvodnením, ktorý nemal ani oporu v pozitívno-právnom znení ustanovenia § 202 ods. 3 písm. a) O. s. p...“

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľa navrhujú, aby po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov - [REDAKOVANÉ]... a spoločnosti [REDAKOVANÉ]... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 7. marca 2016, č. k. 6 Co/52/2016-288 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 7. marca 2016, č. k. 6 Co/52/2016-288 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný nahradiť Sťažovateľom - [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]... a spoločnosti [REDAKOVANÉ]..., náhradu trov právneho zastúpenia v sume 374,81 EUR s DPH (za 2 úkony právnej služby v sume 2 x 147,33,- EUR - príprava a prevzatie zastúpenia a písomné podanie/ústavná sťažnosť + 2 x režijný paušál 2 x 8,84 EUR + 20% DPH), na účet právneho zástupcu sťažovateľov - advokátskej kancelárie GHS Legal, s.r.o... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 52, 53 a 54), podľa ktorej dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu začne plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, ústavný súd považoval lehotu na podanie sťažnosti ústavnému súdu proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 6 Co 52/2016 zo 7. marca 2016 (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 69/2010, II. ÚS 91/2011).

11. V súvislosti so sťažovateľmi napádaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné v prvom rade pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

12. Krajský súd svoje rozhodnutie v podstatnej časti takto odôvodnil:

«Zo spisu vyplýva, že žalovaný 2/ vo vyjadrení k žalobe (č. 1. 185) uplatnil proti žalobcom na započítanie sumu 21.000,- eur z titulu náhrady škody, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku toho, že Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C/44/2015 uznesením z 24.02.2015, č. k. 15 C/44/2015- 82 nariadil predbežné opatrenie, ktorým žalovanému 2/ zakázal disponovať s bytom č. [REDACTED].

Vzhľadom na to súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď nárok na náhradu škody uplatnený žalovaným 2/ považoval za vzájomný návrh a uznesením z 10.11.2015, č. k. 7C/42/2015- 231, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 08.12.2015, ho vylúčil na samostatné konanie. Odvolací súd však k tomuto pochybeniu súdu prvého stupňa nemohol prihliadnuť, keďže spomenuté uznesenie žalovaný 2/ nenapadol odvolaním, takže nadobudlo právoplatnosť...

V prejednávanej veci nebola pasívna solidarita žalovaných založená právnym predpisom a nevyplýva ani z povahy plnenia, keďže predmet plnenia je deliteľný. V časti II bod 1.3 dohody o urovnaní sa doslova uvádza: „[redacted] a [redacted] sa týmto zaväzujú manželom [redacted] najneskôr dňom účinnosti tejto dohody uhradiť všetky trovy súdnych konaní, náklady právneho poradenstva súvisiaceho s riešením sporov s [redacted], ako i náklady spojené s odstraňovaním škody vzniknutej na majetku manželov [redacted] následkom väd domu tak, že ku dňu účinnosti tejto dohody zaplatí [redacted] alebo [redacted] [redacted] za [redacted] na účet manželov [redacted] sumu vo výške 21.000,- eur.“ Odvolací súd je zhodne so súdom prvého stupňa toho názoru, že z tejto formulácie predmetného ustanovenia dohody o urovnaní možno vyvodíť, že záväzok žalovaných je spoločný a nerozdielny. Z obsahu tohto dojednania totiž vyplýva, že obaja žalovaní sa zaviazali zaplatiť žalobcom celú sumu 21.000,- eur spoločne bez vymedzenia ich podielov na tomto dlhu („[redacted], a [redacted] sa týmto zaväzujú...“). Formuláciu „ku dňu účinnosti tejto dohody zaplatí [redacted] alebo [redacted] za [redacted] na účet manželov [redacted] sumu vo výške 21.000,- eur“ treba vyložiť tak, že vzhľadom na to, že žalovaní nemajú postavenie dlžníka a ručiteľa, tu ide o vyjadrenie ich spoločného a nerozdielneho dlhu, kde ich konkrétne podiely na dlhu nie sú stanovené. Možno teda uzavrieť, že účastníci konania si dojednali pasívnu solidaritu žalovaných a vzhľadom na to ide medzi žalovanými o solidárny záväzok.»

13. Pokiaľ ide o námietky sťažovateľov, je v prvom rade potrebné podotknúť, že sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv síce v príčinnej súvislosti s rozsudkom krajského súdu, t. j. s rozhodnutím v merite veci, avšak jeho arbitrárnosť odôvodňujú v spojitosti s jemu predchádzajúcim rozhodnutím procesnej povahy, ktorým sa upravoval spôsob vedenia konania a ktorým bolo konanie o návrhu sťažovateľky na započítanie

protipohľadávky voči nároku žalobcov vylúčené na samostatné konanie. V uvedených súvislostiach sa žiada upriamiť pozornosť najprv na to, že aj keď argumentačne sa týchto dôvodov pridŕžajú obaja sťažovatelia, tak v konečnom dôsledku návrh na započítanie protipohľadávky, ktorému nebolo vyhovené, bol iba návrhom sťažovateľky, nie však sťažovateľa, ktorého sa tento návrh priamo netýkal, a aj keď vzhľadom na solidárny charakter žalovaného nároku, uplatneného proti obom sťažovateľom, mohlo mať vyhovenie tomuto návrhu sťažovateľky na započítanie reálny vplyv aj na zánik povinnosti sťažovateľa plniť voči žalobcom, v konečnom dôsledku je však neudržateľné, aby sťažovateľ bez ďalšieho odôvodňoval či už zánik svojej zmluvne deklarovanej a ním samým uznanej povinnosti plniť alebo porušenie svojich práv, v príčinnej súvislosti s individuálnym nenárokovateľným a na sťažovateľa neprenosným nárokom iného subjektu. V konečnom dôsledku práve solidárny charakter žalovaného nároku, ktorý bol proti sťažovateľom žalobcami uplatnený, a teda podiely na plnení ktorého sú pre jednotlivých žalovaných (sťažovateľov) neurčité, resp. objektívne neurčiteľné (nevyčísliteľné), bol dôvodom, kvôli ktorému okresný súd návrhu len jedného zo žalovaných subjektov (sťažovateľky) na započítanie protipohľadávky nevyhovел, keď okresný súd v uznesení sp. zn. 7 C 42/2015 z 10. novembra 2015 uviedol: „Vzhľadom na skutočnosť, že vzájomný návrh si uplatnil iba odporca 2/, súd v zmysle ustanovenia § 97 ods. 2 OSP rozhodol tak...“, že „... vzájomný návrh odporcu 2/ na zaplatenie náhrady škody vo výške 21 000,- Eur vylučuje na samostatné konanie.“

14. Aj keď krajský súd v sťažnosťou napádanom rozsudku uvedený postup, resp. rozhodnutie okresného súdu kvalifikoval za pochybenie, tak vzhľadom na charakter žalovaného nároku uplatneného proti obom sťažovateľom spoločne a nerozdielne možno tento postup považovať za ústavne udržateľný a dôvodný, zohľadňujúci neurčiteľnosť rozhrania povinností oboch sťažovateľov (žalovaných) za situácie, keď by „prekrytím“ s identifikovateľným oprávnením len jedného z nich mala táto povinnosť zaniknúť ako celok. Vzhľadom na uvedené, ako aj vzhľadom na zmätočné konštatovanie krajského súdu o prípustnosti odvolania proti rozhodnutiu, ktorým sa upravoval spôsob vedenia konania za právnej situácie, keď v rozhodnom čase účinná právna úprava využila tohto oprávneného prostriedku proti tomuto rozhodnutiu nepripúšťala, možno prisvedčiť sťažovateľom

o zmätočnosti tohto rozhodnutia krajského súdu, avšak ako už bolo konštatované, keďže vzhľadom na ústavne udržateľný postup okresného súdu by aj prípadné jeho zrušenie nemalo vplyv na právny status sťažovateľov, táto jeho zmätočnosť nie je takej intenzity, aby bola spôsobilá kvalifikovane indikovať namietané porušenie sťažovateľmi označených práv na spravodlivý súdny proces, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľov už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

15. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

16. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napádaného rozhodnutia krajského súdu, ako aj rozhodnutie o priznaní sťažovateľom úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia ich práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto častiach sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2018